

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на докторанта **Радослав Седевчев** за придобиване на *о.н.с. „доктор”*, по шифър 8.2. Изобразително изкуство от **проф. Николай Драчев**, катедра „Стенопис“, НХА – научен ръководител

Докторската теза на Радослав Седевчев на тема **Визуални структури в композициите на дипломните работи в специалност Стенопис към Националната художествена академия** е лично образователно и научно достижение на докторанта заради положените усилия, но и добър атестат за обучението му в катедра Стенопис на НХА. Изборът на темата е удачен, безусловно отговаря на нуждите на специалността, а текстът ще бъде полезен и като цяло за студентите в НХА, и за всички занимаващи се с визуални изкуства.

Дисертацията е с внушителен обем от 217 страници, придружена с богат албум с включени с над 320 илюстрации. Структурата на текста се основава на „ордерната – системност”, характерна за образователната степен и включва увод, три глави и заключение, които максимално добре организират текста и открояват разглежданите видове композиционни похвати. Обект на изследване са дипломни работи на завършили специалност „Стенопис“ в периода от 1960-те до настоящия момент, а предмет на научно-изследователската работа на докторанта е композиционния анализ, въз основа на които се предлага класификация на работите според визуалните структури, които ги изграждат. Извършена е огромна работа по набор, заснемане, селекция, и систематизация на огромен фактологичен материал. Удачно е осмислен чрез предложената типологизация според визуалните структури по Рудолф Арнхайм. Умело

са анализирани отделните произведения, така че да представят максимално изчерпателно характеристиките на отделния тип композиционна система. Докторантът прецизно и точно анализира типовете визуални структури, и отчита както положителните им страни, така и редица затруднения, които поставят при проектирането и реализацията на произведенията. В хода на изложението се засягат и обстоятелства от друг порядък, които естествено оказват влияние и върху дипломните работи на художниците стенописци – политически режим, идеология, икономически промени – ролята на държавата, промяната в собствеността и поръчителя на стенопис, витраж, мозайка и т.н. Така в текста се споделят наблюдения, които исторически контекстуализират предложения композиционен анализ. Предписанията на една тоталитарна система се отразяват в „затвореността” на класическа композиционна схема. Последвано от постепенното оттласкване и усложняване на композициите, до отвеждането в другата крайност – силна либерализация – маркирана и с освобождаването на композицията и „ентропия”. Естественото достигане до нуждата от определена дисциплинираност – „ордерна-системност”, отново според възприетата терминологията в текста, и установяването през последните години на хибридността – по принцип отличителната черта на постмодернизма, която се характеризира с наличието на двете системи, които не са хомогенизирано присъстващи, а автономно четими.

Качество на работата на Радослав е, че подхожда освен с нужния професионализъм, но и показва уважение към труда на всеки един от представените автори и техните произведения, и в крайност дава своята оценка от гледната точка на съвременен творец и човек, готов да предаде знанията си на следващите поколения. Работата в своята цялост провокира нов поглед върху проблема, и би послужила като отправна точка за всеки бъдещ дипломант в специалността.

Издиреният, обработен и систематично поднесен илюстративен материал също е изключително полезен и със сериозен принос за създаване на история на катедрата, и безспорно ще стане част от обучението по специалността.

Дисертацията напълно отговаря на изискванията за придобиване на о.н.с. „доктор“. Приносите са посочени коректно. Авторефератът напълно отговаря на структурата и изложеното в докторската теза. Докторантът е покрил необходимите изисквания и има две публикации по темата. С оглед на гореизложеното убедено предлагам на уважаемото научно жури, на докторанта Радослав Седевчев, да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

Проф. Николай Драчев